

1. ura: Janko Kersnik: Mačkova očeta – branje in analiza umetnostnega besedila, socialna tema(tika)

V berilu poišči besedilo **Mačkova očeta** Janka Kersnika (str. 78–83).

Najprej **preberi neznane besede**, ki so navedene ob robovih besedila, nato **celotno besedilo**.

V zvezek (pri književnosti) **napiši naslov Janko Kersnik: Mačkova očeta, prepisi spodnja vprašanja in odgovori nanje**.

1. Kateri družbeni sloj je opisan v kratki pripovedi Mačkova očeta?

2. Tematika pripovedi je:

- a) zgodovinska.
- b) razmišljujoča.
- c) socialna.

3. Obkroži pravilni odgovor.

Odnose v družini pri Mačkovih razberemo

- a) iz pripovedovanja.
- b) iz dialoga.

V besedilu je opisan

- a) enkratni dogodek.
- b) dogodek, ki se ponavlja.

Življenje pri Mačkovih je opisano

- a) natančno.
- b) bežno in le v skopih obrisih.

Pisatelj je pripoved

- a) olepšal.
- b) poslabšal.
- c) opisal tako, kot je v resnici.

4. Izpiši tri povedi, v katerih se pripovedovalec pojavlja. (OPOMBA – teh povedi je veliko, pomembno je, da v njih pripovedovalec govori v 1. osebi.)

5. Kdaj je šele stari Maček opazil pripovedovalca?

6. Kakšno vlogo ima pripovedovalec (obkroži dva možna odgovora)?

- a) Izpoveduje svoja občutja.
- b) Pripoveduje o dogodkih.
- c) Opisuje lepoto pokrajine.
- d) Povezuje zgodbo dveh očetov.

7. Koliko Mačkov se razkrije pred nami?

- 8. a) Kaj pripovedovalec prvemu Mačku, ki je na smrtni postelji, najprej svetuje?**
b) Kaj pa potem?

9. Podčrtaj glavno skupno lastnost opisanih Mačkov.

- prijateljstvo
- sovraštvo
- ljubezen
- hinavščina

10. V čem se oba Mačka med seboj razlikujeta? Izpiši poved, v kateri je to vidno.

11. Zakaj se oče in sin sovražita?

- a) Ker imata oba rada isto žensko.
- b) Ker se trmasto borita za obstanek.
- c) Ker se pripovedovalec vmešava v njuno družino.
- d) Ker pijeta.

12. Ob kateri življenjski prelomnici iz Mačkovih izbruhne sovraštvo?

13. Kolikokrat v letu in kdaj se je Mačkovim dobro godilo?

14. Katero izrazno sredstvo je najizrazitejše v »oporoki« prvega Mačka?

- a) kontrast
- b) stopnjevanje
- c) nagovor

15. V kratki pripovedi ugotovi tri stvari, ki se ponavljajo.

16. Izpiši prevzeti besedi, ki pomenita:

- a) kaditi =
- b) majhno preprosto hišo =

17. Celotno vsebino – glavno misel pripovedi izrazi s pregovorom.

- a) Dom s sinom – dom z biserom.
- b) Ti očeta do praga, sin tebe čez prag.
- c) Ko se oče postara, bi ga rad zakopal, ko umre, bi ga rad odkopal.

18. Besedilo *Mačkova očeta* je črtica. **ČRTICA** je kratko, smiselno zaokroženo prozno besedilo, pri katerem so v ospredju predvsem razpoloženja in lastnosti oseb, o katerih razmišlja pripovedovalec, dogajanja je zelo malo. Pisatelj svojo kratko pripoved imenuje **SLIKA**.

19. V črtici *Mačkova očeta* je **SOCIALNA TEMA(TIKA)**, to pomeni, da se ukvarja z družbenimi problemi revnih kmetov.

REŠITVE:

1. Kateri družbeni sloj je opisan v kratki pripovedi Mačkova očeta?

Kmečki sloj.

2. Tematika pripovedi je:

- a) zgodovinska.
- b) razmišljujoča.
- c) socialna.

3. Obkroži pravilni odgovor.

Odnose v družini pri Mačkovih razberemo

- a) iz pripovedovanja.
- b) iz dialoga.

V besedilu je opisan

- a) enkratni dogodek.
- b) dogodek, ki se ponavlja.

Življenje pri Mačkovih je opisano

- a) natančno.
- b) bežno in le v skopih obrisih.

Pisatelj je pripoved

- a) olepšal.
- b) poslabšal.
- c) opisal tako, kot je v resnici.

4. Izpiši tri povedi, v katerih se pripovedovalec pojavlja. (OPOMBA – teh povedi je veliko, pomembno je, da v njih pripovedovalec govori v 1. osebi.)

- Poznal sem oba, starega Mačka namreč in sina njegovega.
- In morebiti je minilo že dvajset let, ko sem korakal tam s svojo prvo pipo in ponosno puhal sivi dim v čisti pomladanski zrak.
- Odzdravil sem ves osupel, kajti do tistega trenutka še nisva bila izpregovorila med seboj besede.

5. Kdaj je šele stari Maček opazil pripovedovalca?

Ko je pripovedovalec začel kaditi pipo.

6. Kakšno vlogo ima pripovedovalec (obkroži dva možna odgovora)?

- a) Izpoveduje svoja občutja.
- b) Pripoveduje o dogodkih.
- c) Opisuje lepoto pokrajine.
- d) Povezuje zgodbo dveh očetov.

7. Koliko Mačkov se razkrije pred nami?

Trije: stari Maček, njegov sin in vnuk.

8. a) Kaj pripovedovalec prvemu Mačku, ki je na smrtni postelji, najprej svetuje?

Naj sinu odpusti.

b) Kaj pa potem?

Naj svojo terjatev prepusti sosedu Matevžu, ki sedaj skrbi zanj.

9. Podčrtaj glavno skupno lastnost opisanih Mačkov.

- prijateljstvo - **sovraštvo**
- ljubezen - hinavščina

10. V čem se oba Mačka med seboj razlikujeta? Izpiši poved, v kateri je to vidno.

Časih je bil pa tudi siten, namreč kadar se je žganja napil; in to je bila slabost, ki je rajni oče ni poznal.

11. Zakaj se oče in sin sovražita?

- a) Ker imata oba rada isto žensko.
- b) Ker se trmasto borita za obstanek.**
- c) Ker se pripovedovalec vmešava v njuno družino.
- d) Ker pijeta.

12. Ob kateri življenjski prelomnici iz Mačkovih izbruhne sovraštvo?

Ko preide posestvo z očeta na sina.

13. Kolikokrat v letu in kdaj se je Mačkovim dobro godilo?

Samo enkrat v letu se jim je dobro godilo, in sicer pred pustom, ko so zaklali prašiča.

14. Katero izrazno sredstvo je najizrazitejše v »oporoki« prvega Mačka?

- a. kontrast
- b. stopnjevanje**
- c. nagovor

15. V kratki pripovedi ugotovi tri reči, ki se ponavljajo.

- Zunanji izgled Mačkov: bosopeta, oblečena v star, raztrgan in umazan kožuh; oba Mačka prosita pripovedovalca za tobak.
- Pri obeh Mačkih se nerazumevanje v odnosu med očetom in sinom stopnjuje, ko oče prenese posestvo na sina.
- Oba Mačka umreta pri sosedu v sovraštvu do sina.

16. Izpiši prevzeti besedi, ki pomenita:

- a. kaditi = **pušiti**
- b. majhno preprosto hišo = **kajža**

17. Celotno vsebino – glavno misel pripovedi izrazi s pregovorom.

- a. Dom s sinom – dom z biserom.
- b. Ti očeta do praga, sin tebe čez prag.**
- c. Ko se oče postara, bi ga rad zakopal, ko umre, bi ga rad odkopal.